

ORĘDOWNIK ŚMIGIELSKI

Wychodzi codziennie z wyjątkiem świąt. — Przedpłata miesięczna z przyniesieniem 175 mk., w agencjach miesięcznie 160 mk. Numer pojedynczy 7 mk. niedzielny 10 mk. TELEFON nr. 65 Skrzynka poczt. 13.

OGŁOSZENIA STAROSTWA, KOMISARJATÓW,
MAGISTRATÓW ORAZ WŁADZ POLICYJNYCH
SA PRAWOMOCNE.

Cena ogłosz.: za 1-lin. wiersz petyt. 20 mk.,
w części urzędowej lub reklamowej 40 mk.
Adr. Admin. i Red. Śmigiel - Wielkopolska.
Poczt.kont. czek. A. Klóskowski w Poznaniu
nr. 160 006, w Wrocławiu (Breslau) nr. 7283.

CZEŚĆ NIEURZĘDOWA,

za którą Redakcja bierze odpowiedzialność.

Odezwa Nacz. Rady Lud.

Katowice, 20. kwietnia.

Naczelną Radę Ludową ogłasza następującą odezwę: G. Ślązacy!

Ciągle gwałty i krwawe zbrodnie dokonywane na niewinnych ofiarach w przypadającej Niemcom części G. Śląska przybierają coraz potworniejsze formy i rozmiary. I tak kilka dni temu z ręki skrytobójczej zginął powszechnie szanowany i ceniony śp. dr. Styczyński, doradca powiatowy w Gliwicach.

Tragiczna śmierć tego zacnego człowieka poruszyła na G. Śląsku do głębi wszystkich uczciwych ludzi, którzy jednomyślnie piętnują i stawiają pod pręgierz opinii ciągłe morderstwa dokonywane przez niemieckie tajne związki wojskowe.

Stojąc na straży interesów ludu polskiego na Śląsku N. R. L. uważa za swój święty obowiązek zwrócić się do wszystkich uczciwych mieszkańców tego kraju z gorącym wezwaniem, aby wszyscy, bez względu na narodowość i przynależność partyjną starali się wszelkimi siłami udaremnić zbrodnicze zamiary ciemnych, zezwierzęconych żywiołów, które stały się narzędziem sfanatyzowanych spiskowców.

Zwracamy się przede wszystkim do ciebie ludu polski na Śląsku, przeciw któremu w pierwszym rzędzie skierowane są te krwawe zamachy. Wiemy do czego dążą ci zbrodniarze. Chcą oni wyprowadzić was z równowagi, wyczerpać waszą cierpliwość i popchnąć do odwetu, aby potem wasz słuszny gniew wyzyskać i przedstawić was przed światem jako burzycieli porządku publicznego. Pragną oni was popchnąć do krwawych rozruchów a może nawet zbrojnego powstania, aby potem na was się rzucić i wydać was na pastwę niemieckich siepaczy, którzy, jak wiemy, rozporządzają ogromnym arsenałem broni i amunicji na G. Śląsku.

Gdybyście pozwolili się porwać waszemu oburzeniu i dali posłuch szatańskim podszeptom wroga, sprawdziłobyście na sobie, na nasz kraj i Polskę największe nieszczęście. Przede wszystkim na długie miesiące odwleklibyśmy przejęcie naszej ziemi przez Polskę a nasza niedola przedłużyłaby się jeszcze. Do tego właśnie dążą krwawe prowokacje i jawne zbrodnie naszych wrogów.

N. R. L. zebrana w dniu 20. b. m. na uroczystym żałobnym posiedzeniu poświęconym pamięci dr. Styczyńskiego i wszystkich ofiar wyuzdanej niemieckiej dzicy, postanowiła chwycić się środków zaradczych. Uchwaliła więc najpierw zwrócić się do czynników rządzących, z nagłym żądaniem, aby podjęły wszelkie środki w celu przywrócenia spokoju oraz zagwarantowania życia i mienia ludności. Odniesiono się również do rządu polskiego z usilną prośbą o interwencję u Rady Ambasadorów w Paryżu w sprawie przyspieszenia terminu przejęcia kraju przez Polskę. Wystosowano też w tej sprawie telegram do p. min. spraw zagranicznych Skirmunta, bawiącego obecnie w Genewie na konferencji. Postanowiono wreszcie poruszyć koła sejmowe w Warszawie, aby z trybuny parlamentu napiętnowały ohydne zbrodnie, dokonywane na naszych braciach śląskich, tak aby świat cały o nich się dowiedział.

Wierze nam bracia, że nie opuścimy żadnej sposobności, ani żadnego środka, aby was wziąć w obronę i że nie spoczniemy w pracy, dopóki na naszym Śląsku nie zapanuje sprawiedliwość, ład i porządek. Zbliży się wielkie polskie narodowe święto. Zbliży się dzień 3 maja. Stosując się do rozporządzenia władzy międzysojuszniczej nie będziemy święta tego publicznie i manifestacyjnie obchodzili.

Natomiast prosimy was, żeby tak jak na powagę obecnej chwili przystało, wszystkie oświatowe, kulturalne, sportowe, i inne stowarzyszenia lub związki w zamkniętych salach obchodzili w skupieniu ducha rocznicę wiekopomnej konstytucji 3 maja. Przez naszą cierpliwość, karność i rozwagę przyspieszymy nadejście wielkiego, radosnego dnia, w którym orzeł biały rozpostrze swoje opiekuńcze skrzydła nad naszą prastarą ziemią piastowską. Wytrwajmy więc, nie upadajmy na duchu a po naszej stronie będzie zwycięstwo.

Przewodniczący Rymer,

Członkowie N. R. L.

Dr. Górnik, Krajek, Grzegórzek, Kowalczyk, ks. dr. Kubin, Kupilas, dr. Piprek, Potempa, Sikora, ks. Zajac.

Odsunięcie Niemiec od narad z Rosją.

Z Genewy donoszą, że w zakończeniu poniedziałkowych rad popołudniowych przedstawicieli Państw Sprzymierzonych, tudzież Polski i Małej Ententy postanowiono wysłać do włoskiego premiera de Facty jako przewodniczącego Zjazdu, list następującej treści:

„Mocarstwa podpisujące ze zdumieniem dowiedziały się, że Niemcy na początku prac konferencyjnych, nie porozumiawszy się z przedstawicielami innych państw, tajemnie zawarły ugodę z Rosją Sowiecką. Od czasu, gdy kanclerz niemiecki wypowiedział słowa apelujące do zaufania uczestników Zjazdu, upłynęło zaledwie 8 dni. Podpisane mocarstwa muszą oświadczyć Delegacji Niemieckiej, że traktat zawarty sprzeciwia się zobowiązaniom, których Niemcy powinny były przestrzegać. Państwa podpisujące uznają Niemcy jako równouprawnionego współuczestnika w obradach, a temsamem wymazały wszelkie wspomnienia z czasów wojennych.

„Obecnie Niemcy odpowiedziały na to krokiem, który zburzyć musi wzajemne zaufanie. Wskutek tego wspólne obrady stały się niemożliwe. Niemcy bez wiedzy innych współuczestników rozpoczęły rokowania z Rosją, które przy postępowaniu lojalnym powinny były być prowadzone razem. Wobec tego układ niemiecko-sowiecki nie może być przedmiotem ani obrad ani też uznania ze strony biorących udział w Zjeździe państw. Układ ten przedstawia naruszenie zasad, na których opiera się program Zjazdu.

„Wskutek tego Rządy Sprzymierzone uważają za rzecz słuszną, by Delegacja Niemiecka, która podpisała osobny układ z Rosją, nie brała dalej udziału w obradach prowadzonych. Mocarstwa bowiem podpisujące wychodzą z założenia, że Delegacja Niemiecka postępowaniem swem dała do zrozumienia, iż rezygnuje z dalszych wspólnych narad między Państwami Sprzymierzonymi a Rosją Sowiecką“.

List ten podpisali Lloyd George, de Facta (jako przedstawiciel Włoch), Barthou, Theunis, Benesz, Skirmunt, Nincic, Diamandi i Gomez.

Wrażenie u Niemców.

Delegacja niemiecka dowiedziała się wczoraj późnym wieczorem o treści listu wspólnego, wystosowanego przez przedstawicieli Mocarstw Sprzymierzonych do Przewodniczącego premiera włoskiego De Facty. List ten wywołał w kołach delegatów niemieckich niebywałe poruszenie, aczkolwiek Niemcy usiłują ukryć to wrażenie. Wyrażają oni opinię, iż wykluczenie delegatów niemieckich ze składu Komisji i Podkomisji Politycznej nie może nastąpić na mocy postanowienia Mocarstw ani Wielkiej, ani też Małej Ententy ani też nawet prezydenta Zjazdu. Niemcy mogą być wykluczone z obrad komisji tylko na mocy uchwały zebrania plenarnego zjazdu genueńskiego.

Delegacja niemiecka liczy poniekąd na poparcie Państw Neutralnych, a to w związku z niezadowolaniem, ujawnianem przez te Państwa z powodu odrębnych układów Głównych Mocarstw Sprzymierzonych z przedstawicielami Rosji. Delegacja Szwajcarska zaprotestowała już przeciwko tym układom u premiera De Facty, inne zaś Państwa Neutralne, jak twierdzą w kołach sowieckich, mają wystosować protest z tego powodu w dniach najbliższych. Niemcy zamierzają wyzyskać tę okoliczność i udzielić swej odpowiedzi na list Sprzymierzonych po doręczeniu prezydentowi De Facta protestu Państw Neutralnych. Jednakowoż sądzą tutaj, że Niemcy się przeliczą, bo Państwa Neutralne nawet niezadowolone z rzeczy mniejszej wagi, jak sposób rokowań z Sowiecami, jednak nie poprą jawnego bezprawia Niemiec w zakresie prawa międzynarodowego.

W odpowiedzi swej zaznaczył ma delegacja niemiecka, że podpisała Traktat odrębny z Rosją wskutek niedopuszczenia jej do obrad Państw Sprzymierzonych z Cziczerinem, pomimo, iż członkowie delegacji niemieckiej zwracali kilkakrotnie uwagę przedstawicieli Państw Sprzymierzonych na ogromne znaczenie dla Niemiec porozumienia się z Rosją.

Likwidacja na G. Śląsku.

Zawarty w Genewie dnia 13-go kwietnia r. b. układ polsko-niemiecki w sprawie likwidacji majątków niemieckich zawiera 18 artykułów, które wejdą jako część składowa do konwencji polsko-niemieckiej. Zredagowany pierwotnie po niemiecku, układ ten jest obecnie tłumaczony na języki polski i francuski przez Komitet redakcyjny. Oto, według biuletynu Ligi Narodów główne jego zasady:

Układ poddaje likwidacji wielki przemysł i wielką własność ziemską, dla każdej grupy stanowiąc odmienne postanowienia. Inne kategorie własności są wyjęte z pod likwidacji.

Jako wielki przemysł uznano: a) bez względu na ilość robotników kopalnie, huty, wielkie piece, fabryki materiałów wybuchowych oraz wielkie zakłady przemysłowe, grające rolę pomocniczą wobec powyższych gałęzi produkcji, b) inne zakłady, przemysłowe o tyle, o ile zajmują więcej niż 600 robotników. W ciągu 15-tu lat przedsiębiorstwa te będą mogły być likwidowane, o ile Komisja Mieszana uzna to za konieczne dla produkcji. Dopiero po 15 latach Rząd Polski może na własną rękę przystąpić do likwidacji, którą w ciągu 2 lat musi zapowiedzieć, a w ciągu dalszych 4 dokonać. Sprzedaże fikcyjne w ręce niemieckie będą mogły być przytem unieważnione.

Co do wielkiej własności ziemskiej (co najmniej 100 hektarów), to nie podlegają likwidacji majątki osób, którym przyznano prawo zamieszkania na G. Śląsku. Z pozostałych reszty majątków niemieckich Polska ma prawo likwidować trzecią część, nie tykając jednak lasów. Termin do notyfikowania zamiaru likwidacji upływa 1 stycznia 1925, termin zakończenia likwidacji w 2 lata później. Dla zapobieżenia sprzedażom w inne ręce postanowiono, że od 15 kwietnia 1922 do miesiąca po objęciu przez Polskę władzy na G. Śląsku każdy akt sprzedaży wymaga zgody Rządu Polskiego, który niezależnie od tego może unieważnić każdą sprzedaż fikcyjną.

Bezrobocie w Warszawie.

Od głównego kierownika państwowego urzędu pośrednictwa pracy p. M. Popławskiego otrzymano następujące szczegóły, dotyczące bezrobocia w Warszawie i okolicy:

Stan bezrobocia trwa nadal. Wprawdzie łagodziej powiew wiosny przez wznoszenie niewielkich budowl, drobnych remontów miejskich, ale bardzo wolno. Przemysł jakoś nie nabiera rozmachu.

O całe niebo lepiej dzieje się rolnikom, których brak, a w szczególności „bandosów“ z Małopolski i Wołynia, zapotrzebowanie na nich dosięga liczby 500 i podniesie się jeszcze.

Drobne partje robotników do 50 miesięcznie, wyjeżdżają do Francji, werbowani przez centralny komitet Związku kopalń francuskich. Zarobek niewykwalifikowanego robotnika wynosi tam około 15 franków dziennie. Ludzie jadą chętnie. Jeden dzień przynosi 15 zgłoszeń. Nie wszyscy jednak mogą zaliczyć się do kategorii szczęśliwców. Są niemiłosiernie redukowani przez badania komisji lekarskich, dotyczących zdolności fizycznych osobnika.

Jest duże zapotrzebowanie na służbę domową. Brak jednak w Warszawie elementu pewnego, zaś importowanie go z prowincji napotyka na trudności.

W marcu r. b. złożono 4476 zgłoszeń o pracę, zapotrzebowaniu na pracowników wpłynęło 2.321 (kobiety i mężczyźni), z tego obsadzono 1.664 miejsca. Ze strony inteligencji zgłosiło się 766 osób, obsadzono 121 na ogólną liczbę wolnych miejsc 312. Do pracy na roli zgłosiło się 207 osób, obsadzono 142 na ogólną liczbę zapotrzebowania 249. Młodociani: miejsc wolnych obsadzono 323, poszukujących 369.

Sprawy inwalidów w tej mierze stoją nieźle. Według specjalnych ustaw każda fabryka na 50 robotników ma zatrudnić 1 inwalidę.

49 zakładów przemysłowych zgłosiło się o pracowników, przeznaczając wolnych miejsc 160, umieszczono 135, na 155 poszukujących ciężko lub lekko poszkodowanych na zdrowiu inwalidów.

Na specjalne wyróżnienie zasługuje firma Haberbush i Schiele, która spełniając obywatelski, godny

